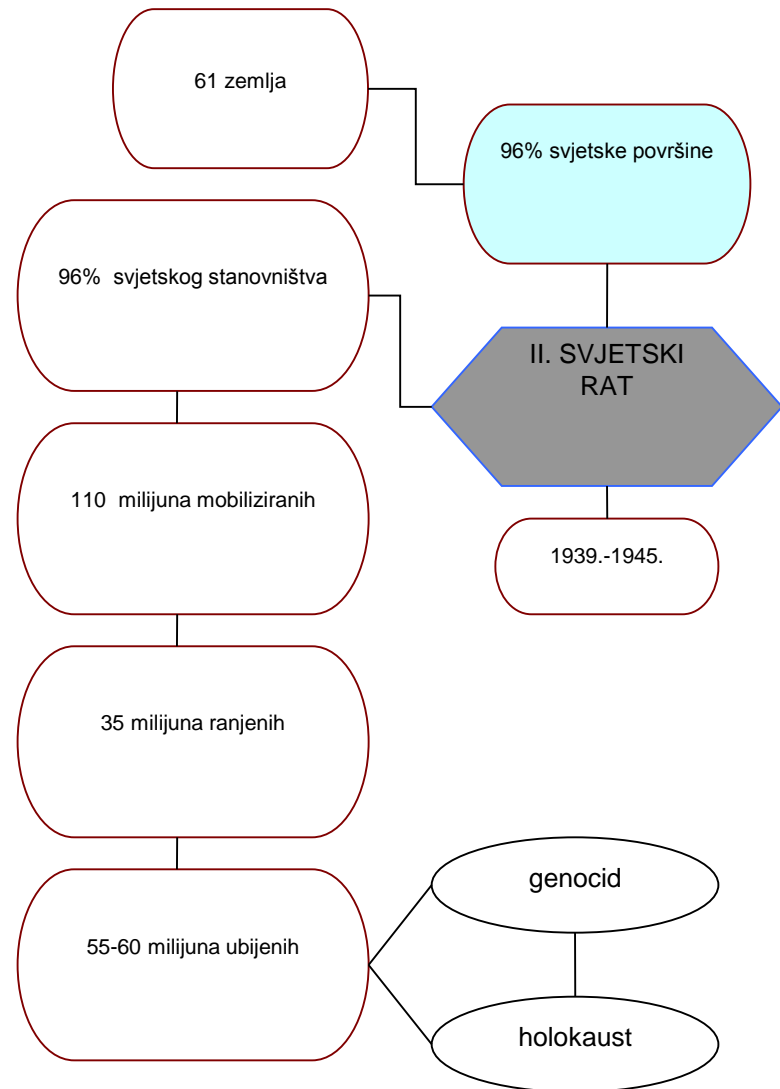
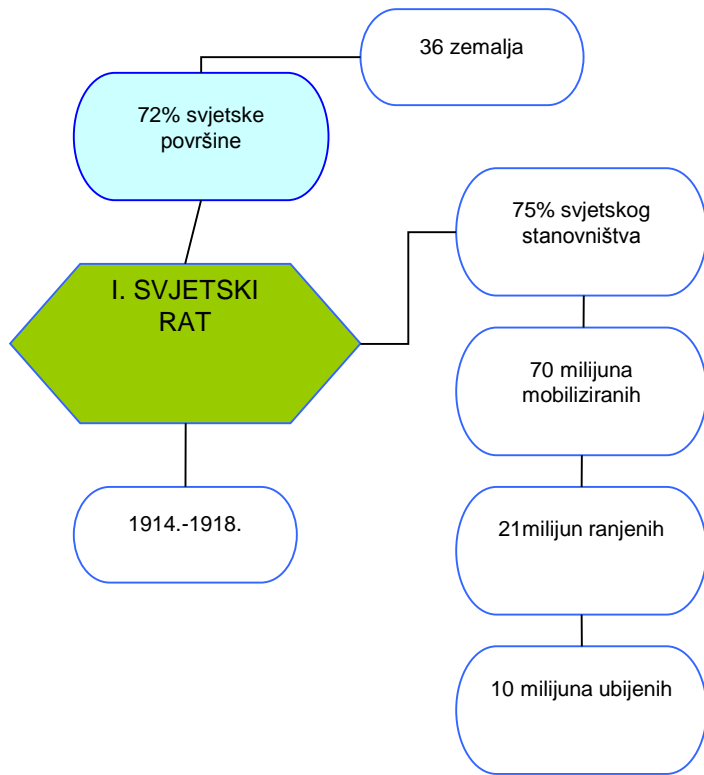

-
- kolaboracija
 - konformizam
 - konfrontacija

Poučavanje o holokaustu na temelju izjava preživjelih svjedoka

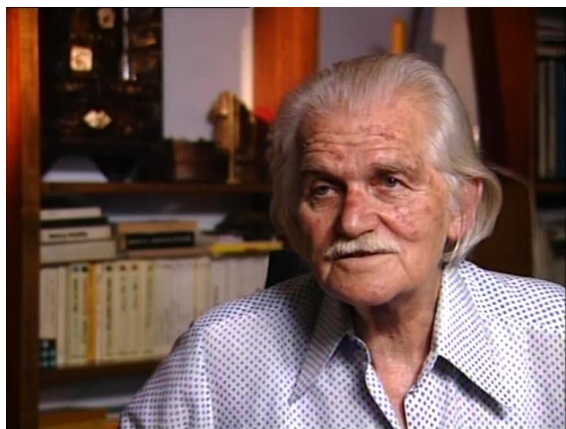
Miroslav Šašić, prof. ■

- **Uvodne napomene vezana uz temu „Kolaboracija, konformizam, konfrontacija“**
- Ova nastavna jedinica predviđena je za rad u četvrtim razredima gimnazije kao i u drugim razredima strukovnih škola u ***satima ponavljanja*** u sklopu teme **HRVATSKA I SVIJET ZA VRIJEME DRUGOGA SVJETSKOGA RATA (1939.-1945.)**
- Za realizaciju je predviđen **jedan školski sat** u kraćoj varijanti u kojoj se upoznaje pojmove kolaboracije, konformizma i konfrontacije, njihovo prepoznavanje u iskazima preživjelih svjedoka, upoznavanje sa sudbinama svjedoka u kraćem pisanom obliku ili **alternativno u dva školska sata**, što smatramo preporučljivom duljom varijantom u kojoj se u drugome dijelu opširnije upoznaje sa sudbinama svjedoka putem njihovih vlastitih iskaza te u pisanome obliku.
- Za realizaciju ove nastavne jedinice potreban je DVD uređaj i TV ili računalo s LCD projektorom, sa softverom za prikaz DVD formata (PowerDVD ili sl.)
- Video-svjedočenje je izabrano iz više razloga. Pokušali smo razdoblje prikazati na stimulativan način, uz što veći doživljaj neposrednosti. Tome bi trebao pridonijeti uvid u iskustva, razmišljanja, osjećaje i stavove ljudi koji su bili izravno uključeni u događaje i razdoblje o kojemu govorimo.
- Uz pripremu za izvođenje nastavne jedinice pripremljeni prilozi su:
 1. Prilog br. 1 umna mapa – usporedba Prvoga i Drugoga svjetskog rata
 2. Prilog br. 2 tablica s pojmovima: kolaboracija, konformizam i konfrontacija
 3. Prilog br. 3 skica u koju učenici trebaju smjestiti određenu vrstu ponašanja
 4. Prilog br. 4 transkripti izjava četiriju svjedoka
 5. Prilog br. 5 životopisi troje preživjelih svjedoka holokausta (na temelju njihovih iskaza)

pojam	Opis	o tome govori svjedok:
kolaboracija	suradnja sa svakom vlašću, bez obzira na to je li ona u skladu s vlastitim svjetonazorom ili u suprotnosti s njim, te je li vlast nametnuta ili ne. Najčešće suradnja s neprijateljem. Aktivno djelovanje.	
konformizam	svoje ponašanje prilagoditi <u>negativnom i lošem</u> ponašanju većine i okoline. Ne isticati se. Činiti što i drugi čine. Ići linijom manjeg otpora. Pasivno djelovanje.	
	svoje ponašanje prilagoditi <u>pozitivnom i dobrom</u> ponašanju većine i okoline. Ne isticati se. Činiti što i drugi čine. Ići linijom manjeg otpora. Pasivno djelovanje.	
konfrontacija	suočiti se, stati nasuprot, pobuniti se, suprotstaviti se, oprijeti se, izložiti se. Aktivno djelovanje.	

IZJAVE: (klik na sliku!)

Alfred Pal

Branko Polić

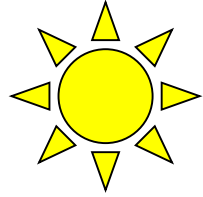
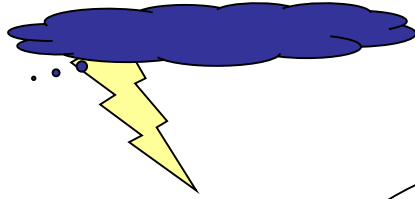
Zlata Švabenic

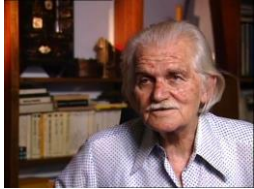
Vojdrag Berčić

Pojam	Opis	o tome govori svjedok:
<p>kolaboracija suradnja (s neprijateljem)</p>	<p>suradnja sa svakom vlašću, bez obzira na to je li ona u skladu s vlastitim svjetonazorom ili u suprotnosti s njim, te je li vlast nametnuta ili ne. Najčešće suradnja s neprijateljem. Aktivno djelovanje.</p>	<p>Vojdrag Berčić</p>
<p>konformizam podčinjavanje većini</p>	<p>svoje ponašanje prilagoditi <u>negativnom</u> i <u>lošem</u> ponašanju većine i okoline. Ne isticati se. Činiti što i drugi čine. Ići linijom manjeg otpora. Pasivno djelovanje.</p>	<p>Alfred Pal</p>
	<p>svoje ponašanje prilagoditi <u>pozitivnom</u> i <u>dobrom</u> ponašanju većine i okoline. Ne isticati se. Činiti što i drugi čine. Ići linijom manjeg otpora. Pasivno djelovanje.</p>	<p>Branko Polić</p>
<p>Konfrontacija suprotstavljanje</p>	<p>suočiti se, stati nasuprot, pobuniti se, suprotstaviti se, oprijeti se, izložiti se. Aktivno djelovanje.</p>	<p>Zlata Švabenić</p>

O ČEMU GOVORE SVJEDOCI?

A

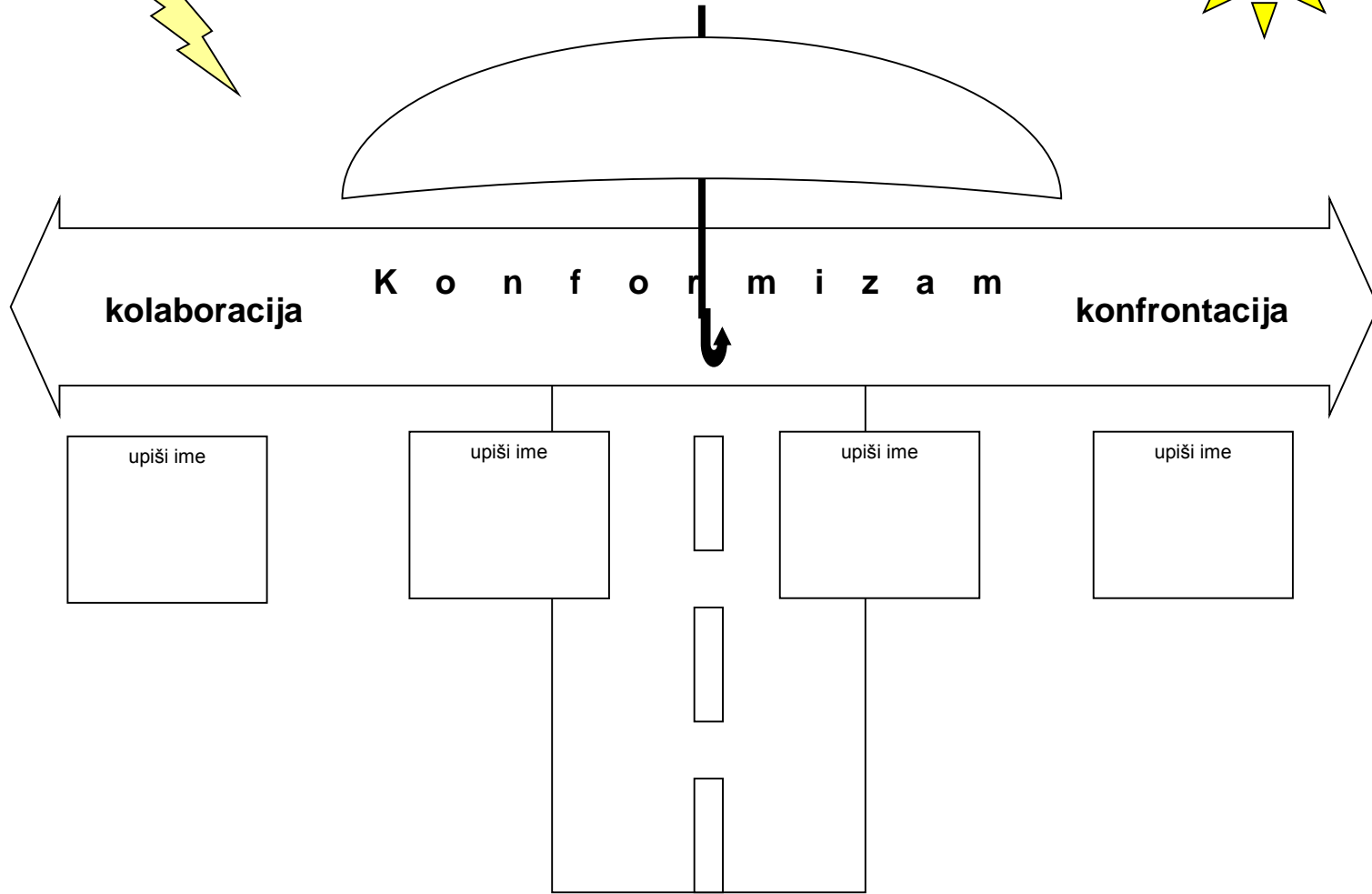
B

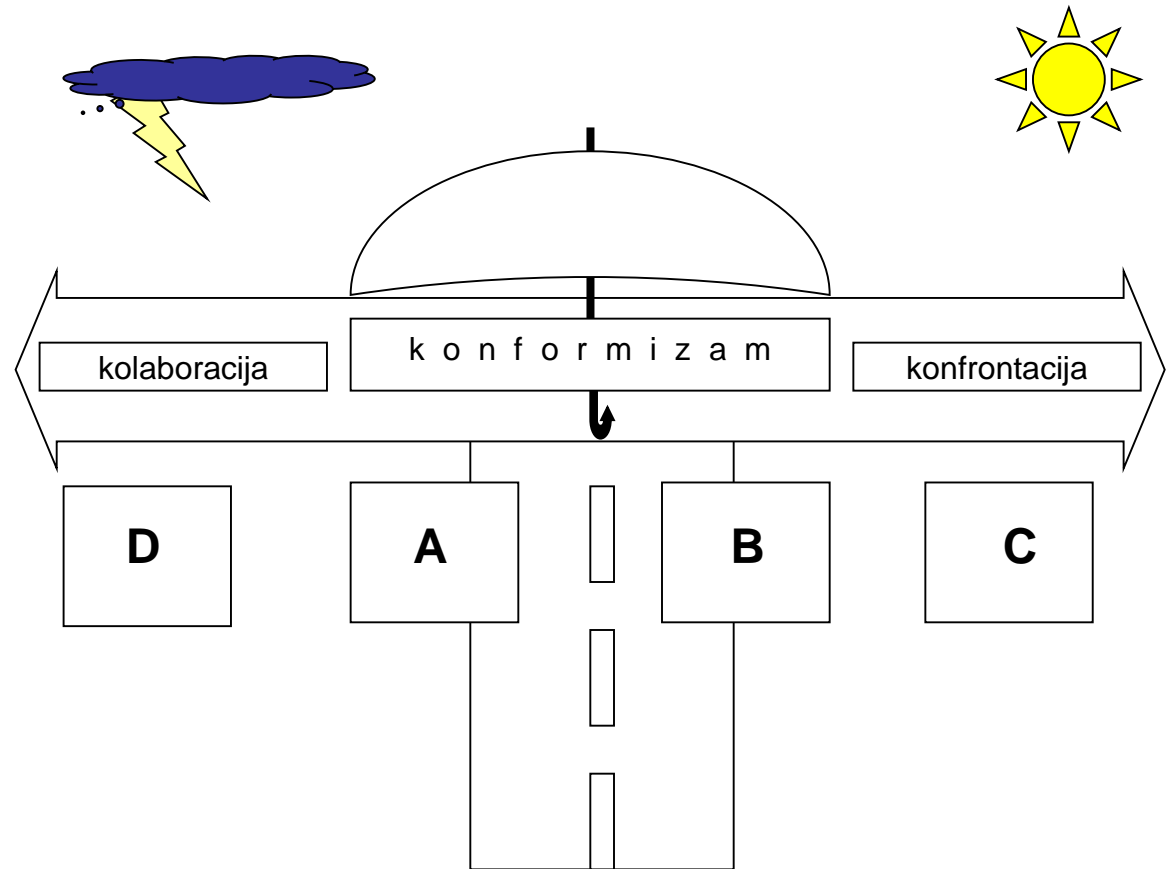
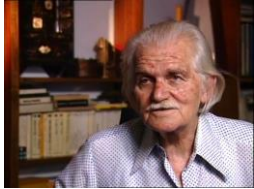
C

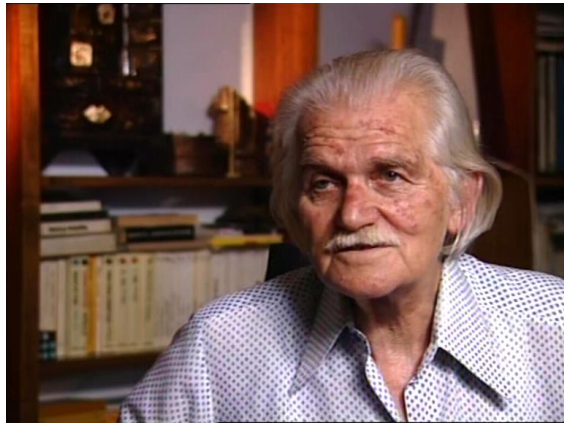
D

Rješenje:

Životopisi govornika:

Alfred Pal

Branko Polić

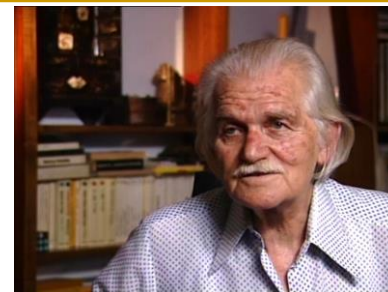

Zlata Švabenic

Vojštag Berčić

ALFRED PAL – kratak životopis

- Alfred Pal je rođen u Beču 1920. godine. Roditelji, Samuel Polak, koji je svoje ime „mađarizirao“ u Štefan Pal, i mati Tereza Deutch, rastali su se kad je imao tri godine. Živio je najprije u Krakovu u Poljskoj, gdje je pohađao evangeličku školu, a od 1928. do 1931. živio je kod oca u Beču. Nakon očeve smrti 1931. godine, zajedno s bratom Aleksandrom preselio se tetkama u Srijemske Čakovce ([slika](#)). Gimnaziju i veliku maturu položio je u Vukovaru 1940. ([slika](#))
- Nakon izbijanja rata 1941. sklonio se na selo u neku vrst "poluilegale" ([više o tome](#)), a 1942. pomoću krivotvorene propusnice prešao je u Crikvenicu u talijansku okupacijsku zonu. Njegov brat Aleksandar ([slika](#)) odlučio je skloniti se u Mađarsku. Preplivao je Dunav, ali su ga ulovili mađarski žandari i zatvorili ga u logor pored Budimpešte, gdje mu se gubi svaki trag. Alfred je živio u Crikvenici do studenoga 1942. godine. Nakon toga je šest mjeseci bio zatočen u logoru Kraljevica, a potom, do kapitulacije Italije 8. rujna 1943. u logoru na Rabu ([više](#)).
- Kao borac "Rapskog židovskog bataljuna", kasnije VII. banijske divizije, sudjelovao je u narodno-oslobodilačkom pokretu. Ubrzo je, kao karikaturist povučen u ZAVNOH, gdje je sudjelovao u radu ratne redakcije "Vjesnika" od listopada 1944. do kraja rata.
- Nakon rata radio je u „Vjesniku“ kao tehnički urednik „Ilustriranoga vjesnika“, a od 1947. u listu "Kerempuh" kao karikaturist-urednik. Od 1949. do 1954. (s kraćim prekidom 1950.) bio je zatočen na Golom otoku.
- Nakon izlaska iz zatvora radio je kao aranžer i grafički dizajner. Od 1970. do 1985. bio je likovni i tehnički urednik u Nakladnome zavodu Matice hrvatske. Danas živi u Zagrebu kao samostalni umjetnik – slikar. Ima dvoje djece: kćer Aleksandru i sina Samuela Petra ([slika](#)).

Zlata Švabenic – kratak životopis

- ❑ Zlata Švabenic rođena je 1920. godine u Dubrancu pored Velike Gorice. Otac je bio trgovac, a mati domaćica. Imala je šest sestara i jednoga brata. Otac joj je umro 1934. godine pa je živjela samo s mamom, bratom i sestrama.
- ❑ Živjeli su skladnim životom uzdržavajući se radom u vlastitoj trgovini i gostionici. Brat, koji je bio jedanaest godina stariji od Zlate, preuzeo je brigu o obitelji nakon očeve smrti. Iako su roditelji bili odgojeni u vjerskom duhu, u vjerskome odgoju djece bilo je poteškoća zbog udaljenosti od grada. Početak rata zatekao ju je u Dubrancu. ([slika](#))
- ❑ Zlatina starija sestra živjela je s mužem u Kustošiji u Zagrebu i bavila se konfekcijom. Zajedno s mužem prva je iz obitelji odvedena u logor. Najprije u zatvor na Savskoj cesti, zatim u logor Kruščica u BiH, a nakon toga u logor Loborgrad ([slika](#)) ([slika](#)). Njezin suprug je odveden izravno u logor na Pagu, gdje je ubijen.
- ❑ Jedna je sestra živjela u Podravskoj Slatini. Čitava je njezina obitelj 1942. odvedena u logor i nepoznato je gdje su završili.
- ❑ Zlata je organizirala odlazak ostatka obitelji u partizane i pridružila se I. kordunskome odredu, gdje je radila kao bolničarka. Zlatinu mlađu sestru, koja je s njom prešla u partizane, ubili su četnici na Majeveci. Tada je imala 19 godina. Starija sestra, Berta Švabenic, koja je također prešla u partizane, preživjela je rat i umrla 1993. godine.
- ❑ Neposredno pred kraj rata Zlata se udala i rodila sina. Nakon rata radila je kao službenica, najprije u Beogradu, a od 1962. u Zagrebu. U međuvremenu je rodila još jednoga sina.
- ❑ Danas živi u Zagrebu.

Branko Polić – kratak životopis

- Branko Polić rođen je u Zagrebu 24. travnja 1924. godine u, kako sam kaže, dobrostojećoj židovskoj obitelji. Imali su kuću na Krležinu Gvozdu 15, gdje i danas živi. Godine 1919. njegov je otac promijenio prezime Polak u Polić. ([slika](#))
- Očevi roditelji živjeli su u Našicama, gdje su se bavili trgovinom. ([slika](#))
- S majčine strane, djed Aleksandar Freljić bio je član mnogobrojnih zagrebačkih dobrotvornih organizacija i odbora, poznat kao „kralj zagrebačkih siromaha“.
- Početkom rata Branko Polić je bio srednjoškolac i sudionik poznatih događaja na stadionu u Maksimiru, kada je, kako sam kaže, kao malo gdje u Europi došla do izražaja solidarnost zagrebačkih srednjoškolaca.
- Nakon što mu je otac krajem svibnja 1941. odveden u zatvor u Petrinjskoj, u kolovozu s majkom ([slika](#)) odlazi u Kraljevicu. Najprije na slobodi, a zatim u logoru, najprije u Kraljevici, gdje im se pridružio i otac ([slika](#)), a zatim na Rabu dočekuje kapitulaciju Italije.
- Nakon kapitulacije Italije priključuje se partizanskome pokretu. Organizira glazbenu omladinu u Slunju, Topuskome i na Petrovoj gori.
- Nakon završetka rata završio je osmi razred i položio maturu te nakon toga studirao u Francuskoj
- Radni je vijek proveo kao dugogodišnji urednik na Radio Zagrebu. Danas je u mirovini.

Vojdrag Berčić – kratak životopis

- Vojdrag Berčić rođen je u Šibeniku 23. travnja 1918. godine. Nakon Drugoga svjetskoga rata radio je kao sudski istražitelj. Izravno je bio uključen u istragu zločina počinjenih u razdoblju NDH te je saslušavao glavne okrivljenike. U ovom svjedočenju on govori o ljudima koji su bili dio režima NDH. Osobe spominjane u intervjuu su Ademaga Mešić-doglavnik, i Ivan Vignjević, koji je tijekom rata bio predsjednik prijekoga suda NDH.
-